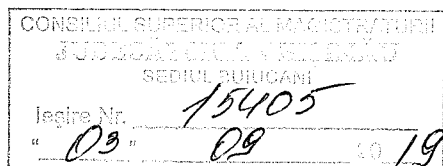

mun. Chișinău, bul. Ștefan cel Mare și Sfânt, 200
Republica Moldova
MD-2004, e-mail: jbu@justice.md

Chisinau city, Ștefan cel Mare și Sfânt, 200 avenue
Republic of Moldova
MD-2004, e-mail: jbu@justice.md

30.08.2019

Președintelui Curții Constituționale

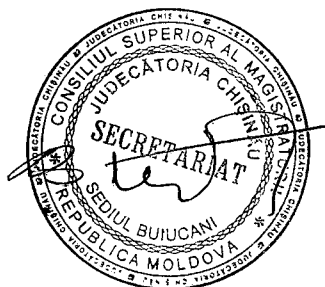
Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, Vă expediază sesizarea privind excepția de neconstituționalitate înaintată de dl Oleg Melniciuc în cauza penală nr. 1-874/2018 de învinuire a dlui Oleg Melniciuc de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 330² alin. (2) și art. 352¹ alin. (2) din Cod penal.

Anexă: Încheiere nr. 1-874/2018 pe 3 file

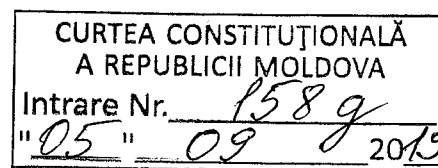
Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe 21 file

Copia rechizitoriului pe 107 file

Cu respect,

Judecătorul
Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani
Sergiu STRATAN

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,

Chișinău MD 2004

Republica Moldova

S E S I Z A R E

privind excepția de neconstituționalitate

prezentată în conformitate cu art.135 alin.(1) lit.a) și lit.g) din Constituție

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume **Melniciuc**
2. Prenume: **Oleg**
3. Funcția: **judecător, Judecătoria Chișinău, inculpat în cauza penală.**
4. Adresa: **mun.Chișinău str.Academician Nicolae Corlăteanu, 10**
5. Tel. **079-52-15-52**
6. E-mail: **olegmelniciuc77@ghail.com**

II – OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect:

1. Exercițarea controlului constituționalității sintagmei: **valoare care depășește substanțial mijloacele dobândite**, din redacția art.330/2 din Codul penal al Republicii Moldova, precum și a prevederilor art.352/1 alin.2 din Codul penal al Republicii Moldova în următoarea redacție: **inclusiunea intenționată a unor date incomplete sau false, neinclusiunea intenționată a unor date în declarația de avere și interese personale.**

2. Exercițarea controlului constituționalității aplicării prevederilor **art.330/2 și ale art.352/1 alin.2 din Codul penal al Republicii Moldova** și atragerea persoanei la răspundere penală, anticipat **efectuării unui control de către inspectorul de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate**, în conformitate cu procedura prevăzută de Legea nr.132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

III - CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

Subsemnatul Oleg Melniciuc este învinuit de procurorul în Procuratura Anticorupție că, în perioada anilor 2014-2017, activînd în funcția de președinte a Judecătoriei Rîșcani mun.Chișinău, fiind la momentul comiterii infracțiunii persoană cu funcție de demnitate publică, avînd în virtutea acestei funcții permanent drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, acceptînd benevol restricțiile impuse de actele normative pentru a nu fi comise acțiuni ce pot

conduce la folosirea situației de serviciu și a autorității sale în interese personale, de grup și în alte interese decât cele de serviciu, a comis infracțiunea de fals în declarații caracterizată prin includerea intenționată a unor date incomplete sau false, în declarația de avere și interese personale și infracțiunea de îmbogățire ilicită caracterizată prin deținerea de către o persoană cu funcție de demnitate publică, personal și prin intermediul unor terți, a bunurilor, valoarea cărora depășește substanțial mijloacele dobândite și s-a constatat, în baza probelor, că acestea nu aveau cum să fie obținute licit, în următoarele circumstanțe:

Oleg Melniciuc, fiind subiect al declarării în sensul art.3 alin.1 lit.a din Legea nr.1264-XV din 19.07.2002, abrogată la 01.08.2016, și Legea nr.133 din 17.06.2016, intenționat nu a inclus în declarația de avere și interese personale pentru anul 2016, depusă pe propria răspundere la 20.03.2017, date ce se referă la venitul obținut în perioada anului 2016 în sumă totală de 48 005 lei, obținut de la Rusnac Alexandru sub formă de depuneri bănești, la cardul bancar nr.4389304558049788 SA Victoriabank, care aparține lui Oleg Melniciuc.

De asemenea, Oleg Melniciuc, intenționat a inclus în declarația de avere și interese personale pentru anul 2016, depusă pe propria răspundere la 20.03.2017, date incomplete și false privind modul de înstrăinare a bunului imobil cu nr.cadastral 0144108.037, amplasat în comuna Cruzești str.Gavril Bănulescu-Bodoni la prețul de 151 912 lei, acesta fiind anterior declarat și ca bun înstrăinat în declarația cu privire la venituri și proprietăți pentru anul 2013, depusă la 11.03.2014, la prețul de 160 000 lei, pentru a majora neîntemeiat veniturile declarate.

Concomitent, la capitolul IV Bunuri mobile al declarației de avere și interese personale pentru anul 2016, Oleg Melniciuc a indicat intenționat, o valoare mai mică de preț, la dobândirea automobilului de model Mercedes-Benz ML 250 în baza contractului de schimb nr.6761 din 15.09.2016 a terenului cu nr.cadastral 0144108.037 (declarat anterior ca bun înstrăinat în anul 2013 și 2016), cu plata suplimentară de 298 000 lei, suma totală de achiziție a bunului mobil indicat de Oleg Melniciuc în declarație constituie 450 000 lei, cu scopul încadrării cheltuielilor totale efectuate pe parcursul anului 2016 în limita veniturilor legale declarate, însă prețul real de cumpărare a automobilului de model Mercedes-Benz ML 250 de la Popa Rodica a constituit 41 000 euro (echivalentul a 895 555 lei)

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Oleg Melniciuc, a comis infracțiunea de fals în declarații, caracterizată prin includerea intenționată a unor date false, neinclusiunea intenționată a unor date în declarația de avere și interese personale, infracțiune prevăzută la art.352/1 alin.2 din Codul penal al Republicii Moldova

Tot el, în perioada anilor 2014-2017, fiind persoană cu funcție de demnitate publică, fiind subiect al declarării în sensul art.3 alin.1 lit.a din Legea nr.1264-XV din 19.07.2002, abrogată la 01.08.2016, și Legea nr.133 din 17.06.2016, deține

personal bunuri valoarea cărora depășește substanțial mijloacele dobândite legal, nefiind posibilă obținerea lor pe cale licită, după cum urmează:

Oleg Melniciuc împreună cu soția Diana Melniciuc, a indicat în declarația cu privire la veniturile și proprietăți pentru anul 2015, depusă pe propria răspundere la 15.03.2016, că în anul 2015 a obținut venituri totale de 357 037 lei. În rezultatul aplicării metodei directe și indirecte, s-a stabilit că, pe parcursul anului 2015, inclusiv de pe cardurile bancare deținute de soții Oleg și Diana Melniciuc, au fost efectuate achitări privind procurarea unor bunuri sau servicii și retragere numerar în sumă totală de 513 116 lei.

Astfel, s-a constatat o diferență negativă în sumă de 22 488 lei dintre veniturile obținute și cheltuielile suportate pe parcursul anului 2015 de către soții Oleg și Diana Melniciuc.

Concomitent, Oleg Melniciuc, împreună cu soția Diana Melniciuc, a indicat în declarația cu privire la venituri și proprietăți pentru anul 2016 depusă pe propria răspundere la 20.03.2017, că în anul 2016 a obținut venituri totale de 772 179 lei.

În rezultatul aplicării metodei directe, s-a stabilit că, pe parcursul anului 2016, inclusiv de pe cardurile bancare deținute de soții Oleg și Diana Melniciuc, au fost efectuate achitări privind procurarea unor bunuri sau servicii și retragere numerar în sumă totală de 1 389 834 lei.

Astfel, a fost constatată o diferență negativă în sumă de 617 654 lei dintre veniturile obținute și cheltuielile suportate pe parcursul anului 2016 de către soții Oleg și Diana Melniciuc.

Așa dar, pentru perioada 2014-2016, Oleg Melniciuc împreună cu soția Diana Melniciuc au declarat venituri de 1 444 958 lei și au efectuat cheltuieli de 2 085 101 lei.

Astfel, cheltuielile prevalează veniturile cu 640 143 lei, fapt prin care se constată diferența substanțială dintre averea dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, în sensul prevederilor art.2 al Legii nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Melniciuc Oleg Vladimir, a comis îmbogățirea ilicită caracterizată prin deținerea de către o persoană cu funcție de demnitate publică, personal sau prin intermediul unor terți, a bunurilor, valoarea cărora depășește substanțial mijloacele dobândite și că acestea nu aveau cum să fie obținute licit, infracțiunea prevăzută la art.330/2 alin.2 Cod penal.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Prezenta excepție de neconstituționalitate are ca obiect:

1. Sintagma: **valoare care depășește substanțial mijloacele dobândite**, din redacția art.330/2 din Codul penal al Republicii Moldova;

2. Prevederile art.352/1 alin.2 din Codul penal al Republicii Moldova în următoarea redacție: **inclusiunea intenționată a unor date incomplete sau false, neinclusiunea intenționată a unor date în declarația de avere și interese personale.**

3. **Exercitarea controlului constituționalității aplicării** prevederilor art.330/2 și ale art.352/1 alin.2 din Codul penal al Republicii Moldova și atragerea persoanei la răspundere penală, anticipat efectuării unui control de către inspectorul de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate, în conformitate cu procedura prevăzută de Legea nr.132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Potrivit dispozițiilor art.330/2 alin.2 din Codul penal al Republicii Moldova, constituie infracțiune **deținerea de către o persoană cu funcție de demnitate publică, personal sau prin intermediul unor terți, a bunurilor în cazul în care valoarea acestora depășește substanțial mijloacele dobândite și s-a constatat, în baza probelor, că acestea nu aveau cum să fie obținute ilicit.**

Potrivit dispozițiilor art.352/1 alin.2 din Codul Penal al Republicii Moldova, constituie infracțiune **inclusiunea intenționată a unor date incomplete sau false, neinclusiunea intenționată a unor date în declarația de avere și interese personale.**

Conform art.1 alin.3 din Constituție, Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.

Conform art.22 din Constituție, nimeni nu poate fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.

Conform art.23 alin.2 din Constituție, statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Întru argumentarea încălcării Constituției prin introducerea sintagmei: **valoare care depășește substanțial mijloacele dobândite**, în redacția art.330/2 din Codul penal al Republicii Moldova, menționez următoarele.

Astfel, după cum este indicat și în Adresa Curții Constituționale din 16.04.2015, noțiunea de: **valoare care depășește substanțial mijloacele dobândite** este una extrem de vagă.

În jurisprudența sa, Curtea a reținut că: principiul constituțional al preeminenței dreptului și al legalității constituie valori fundamentale ale statului de drept. (HCC nr.33 din 07.12.2017, parag. 51)

Totodată, în hotărîrea nr.21 din 22.06.2016, Curtea a statuat că: 52. *...preeminența dreptului se asigură prin întreg sistemul de drept inclusiv prin normele penale, acestea caracterizîndu-se prin anumite trăsături proprii, distinctive în raport cu alte categorii de norme, ce se diferențiază între ele prin caracterul și structura lor, prin sfera de incidență.*

De asemenea, în Hotărîrea nr.25 din 13.10.2015, Curtea a statuat că: 33. *... preeminența dreptului generează, în materie penală, principiul legalității delictelor și pedepselor și principiul inadmisibilității aplicării extensive a legii penale, în detrimentul persoanei, în special prin analogie.*

În hotărîrea nr.33 din 07.12.2017, Curtea a statuat că: 54. *Curtea reține că garanțiile prevăzute de art. 22 din Constituție, de rînd cu prevederile art.7 din Convenția Europeanu, consacră principiul legalității incriminării și pedepsei penale. 55. Astfel, pe lângă interzicerea în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care anterior nu constituiau infracțiuni (nulla poena sine lege), principiul legalității incriminării prevede și cerința conform căreia **legea penală nu trebuie interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului prin analogie (nullum crimen sine lege)***

Astfel, în cauza Dragotoniu și Militaru-Pidhorni v. România (hotărîrea din 24 mai 2007) Curtea Europeană a statuat: “40. ... Ca o consecință a principiului legalității condamnărilor, **dispozițiile de drept penal sunt supuse principiului de strictă interpretare.**”

În jurisprudența sa, Curtea a reținut că garanțiile instituite în Constituție impun ca **doar legiuitorul să reglementeze conduita incriminată, astfel încât fapta, ca semn al laturii obiective, să fie cert definită, dar nu identificată prin interpretarea extensivă de către cei care aplică legea penală.** O astfel de modalitate de aplicare poate genera interpretări abuzive. Cerința interpretării stricte a normei penale, ca și interdicția analogiei în aplicarea legii penale, urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrarului (HCC nr.21 din 22 iulie 2016, §70).

Curtea Europeană în jurisprudența sa a statuat că “noțiunea de “lege”, prevăzută de art.7 din Convenția Europeană, implică respectarea cerințelor calitative, îndeosebi cele privind **accesibilitatea și previzibilitatea**” (cauza *Del Río Prada v. Spania*, cererea nr.42750/09, hotărârea din 21 octombrie 2013, § 91).

Curtea Europeană a menționat că legea trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele aplicabile, această cerință fiind îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, **care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și care este pedeapsa pe care o riscă în virtutea acestora**. Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai **înlăturarea dubiilor** ce persistă cu ocazia interpretării normelor (cauza *Cantoni v. Franța*, nr.17862/91, hotărârea din 15 octombrie 1996, § 29, 32, și cauza *Kafkaris v. Cipru*, hotărârea din 12 februarie 2008, § 140-141).

De asemenea, Curtea în jurisprudența sa a reținut că, **persoana trebuie să poată determina fără echivoc comportamentul care poate avea un caracter penal**. (*HCC nr.21 din 22 iulie 2016, § 71*).

Astfel, cerințele de calitate a legii necesită a fi îndeplinite în ceea ce privește atât **definiția** unei infracțiuni, cât și **pedeapsa** prevăzută pentru acea infracțiune. Or, calitatea legii penale constituie o condiție vitală pentru menținerea *securității raporturilor juridice* și ordonarea eficientă a relațiilor sociale.

În Hotărârea nr.33 din 07.12.2017, Curtea a notat că: *65. Parlamentul este liber să decidă cu privire la politica penală a statului, în virtutea prevederilor art.72 alin.(3) lit.n) din Constituție, în calitate de unică autoritate legiuitoare a țării, iar în Hotărârea nr.6 din 16 aprilie 2015 (§87-88), Curtea a statuat că: legiuitorul are dreptul de apreciere a situațiilor ce necesită a fi reglementate prin norme legale. Acest drept semnifică posibilitatea de a decide asupra oportunității la adoptarea actului legislativ în conformitate cu politica penală promovată în interesul general. Totodată, orice reglementare urmează a fi în limitele principiilor statuate în sistemul de drept în vigoare și să se subscrie principiului preeminenței dreptului.*

De asemenea, în Hotărârea nr.33 din 07.12.2017, Curtea reține că: *67. ...deși legiferarea măsurilor ce țin de politica penală a statului ține de competența exclusivă a Parlamentului, totuși această competență nu exclude exercitarea controlului de constituționalitate asupra măsurilor adoptate.*

Astfel, reieșind din considerentele enunțate, sînt de opinia că noțiunea de: **valoare care depășește substanțial mijloacele dobîndite** este una extrem de vagă și în situația în care nu a fost cuantificată proporția ei, urmează a fi declarată neconstituțională, or atît eu personal, care sunt prima persoană cu funcție de

demnitate publică, învinuit în comiterea infracțiunii de îmbogățire ilicită, cât și oricare altă persoană publică care este subiect al declarării în sensul Legii nr.133 din 17.06.2016, **nu poate determina fără echivoc comportamentul care poate avea un caracter penal.** (HCC nr.21 din 22.07.2016 parag.71)

În acest sens urmează de reținut că în Legea nr.133 din 17.06.2016 este definită, la art.2, noțiunea de **diferență substanțială**, însă, în opinia mea, aceasta fiind aplicabilă în procesul de control al declarațiilor de avere și interese personale, exercitat de către inspectorul de integritate al Autorității Naționale de Integritate, în conformitate cu prevederile Legii nr.132 din 17.06.2016, nu poate fi aplicată în situația atragerii persoanei cu funcție de demnitate publică la răspundere penală.

Mai mult ca atât, în situația mea, intentarea cauzei penale și învinuirea în comiterea infracțiunii de îmbogățire ilicită nu a fost precedată de un control efectuat de inspectorul de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate, cu întocmirea unui act constatator în care să fi fost constatate careva venituri ilegale.

Accentuez asupra faptului noțiunea de **diferență substanțială**, aplicată în Legea nr.133 din 17.06.2016, definită la art.2, nu este aplicabilă în procesul penal și din următoarele considerente.

Conform art.34 alin.1 din Legii nr.132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, dacă după exprimarea verbal sau în scris a punctului de vedere al persoanei supuse controlului se constată că între averea dobândită în timpul exercitării funcției și veniturile obținute în aceeași perioadă este o diferență substanțială și deținerea averii are caracter nejustificat sau dacă persoana supusă controlului nu se prezintă, în termen de 15 zile de la confirmarea recepționării invitației, să-și prezinte punctul de vedere, inspectorul de integritate întocmește un act de constatare, cauza fiind transmisă în instanța de judecată competentă spre examinare în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate.

Totodată, conform art.34 alin.2 din Legea enunțată, în cazul în care constată existența unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea unei infracțiuni sau încălcarea legislației fiscale, inspectorul de integritate sesizează organele de urmărire penală sau, după caz, organele fiscale în vederea stabilirii obligațiilor fiscale potrivit legii.

Astfel urmează de reținut că conform normelor enunțate, constatarea diferenței substanțiale între averea dobândită în timpul exercitării funcției și veniturile obținute în aceeași perioadă este de competența exclusivă a inspectorului de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate, care are competența de întocmire a unui act constatator și în cazul stabilirii diferenței substanțiale stransmite cauza în instanța de judecată competentă spre examinare în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate, nefiind stipulată o posibilă atragere la răspundere penală.

Totodată, din sensul alin.2 din art.34 din Legea enunțată, inspectorul de integritate sesizează organele de urmărire penală în cazul în care constată existența unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea unei infracțiuni.

Înaltă Curte, îmi pun mie și tuturor celor interesați întrebarea ?

Dacă eu aș fi fost supus unui control al inspectorului de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate și ar fi fost stabilit că eu ilegal, în rezultatul comiterii unei alte infracțiuni în legătură cu activitatea de serviciu, aș fi obținut o sumă de 20 000 lei, care constituie doar aproximativ 4 salarii medii, ar urma ca eu să fiu atras la răspundere penală pentru îmbogățire ilicită ?

Raspund – probabil că da, or întradevăr obținerea sumei de 20 000 lei în rezultatul comiterii unei alte infracțiuni în legătură cu activitatea de serviciu, la sigur că ar urma a fi apreciată ca îmbogățire ilicită, chiar dacă această sumă constituie o valoare mai mica decât cea indicată la noțiunea de *diferență substanțială*, definită în art.2 din Legea nr.133 din 17.06.2016 și care este stabilită ca diferență ce depășește 20 de salarii medii, care ar constitui peste 100 000 lei.

Din acest considerent pledez asupra faptului că definiția de *diferență substanțială*, din art.2 din Legea nr.133 din 17.06.2016 nu este aplicabilă în procesul penal, or Legea nr.133 din 17.06.2016 prevede ca sancțiune confiscarea averii nejustificate, care nu poate fi confundată cu **deținerea de către o persoană cu funcție de demnitate publică, personal sau prin intermediul unor terți, a bunurilor în cazul în care valoarea acestora depășește substanțial mijloacele dobândite și s-a constatat, în baza probelor, că acestea nu aveau cum să fie obținute ilicit**, care constituie deja infracțiune potrivit dispozițiilor art.330/2 alin.2 din Codul penal al Republicii Moldova.

Anume din aceste considerente **Înalta Curte** urmează să declare neconstituțională sintagma: **valoarea acestora depășește substanțial mijloacele dobândite**, care se conține în norma art.330/2 din Codul penal, iar Parlamentul ar urma să cuantifice care ar fi acea marjă sau diferență dintre valoarea bunurilor deținute de persoana cu funcție de demnitate publică și mijloacele dobândite legal, care ar condiționa urmărirea penală a funcționarului.

Referitor la cerința privind exercitarea controlului constituționalității prevederilor art.352/1 alin.2 din Codul penal, țin să menționez următoarele.

Conform art.352/1 alin.2 din Codul penal, constituie infracțiune **includerea intenționată a unor date incomplete sau false, neincluderea intenționată a unor date în declarația de avere și interese personale**.

Astfel din textul normei citate este evident că este o normă extrem de vagă și care nu corespunde criteriilor de accesibilitate și previzibilitate statuate atât în

jurisprudența Curții Constituționale a Republicii Moldova, cât și jurisprudența Curții Europene enunțată mai sus.

Corespunzător, motivarea invocată în susținerea cerinței privind declararea neconstituțională a sintagmei; **valoare care depășește substanțial mijloacele dobândite**, utilizată în redacția art.330/2 din Codul penal al Republicii Moldova se referă și la cerința privind declararea neconstituțională a prevederilor art.352/1 alin.2 din Codul penal, fără a o repeta.

Suplimentar menționez că conform art.art.27-36 din Legea nr.132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, competent a efectua controlul asupra corectitudinii întocmirii declarației de avere și interese personale este inspectorul de integritate al Autorității Naționale de Integritate.

Referitor la cerința privind exercitarea controlului constituționalității **aplicării prevederilor art.330/2 și ale art.352/1 alin.2 din Codul penal al Republicii Moldova și atragerea persoanei la răspundere penală, anticipat efectuării unui control de către inspectorul de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate** în conformitate cu procedura prevăzută de Legea nr.132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, țin să menționez următoarele.

Conform prevederilor art.19 din Legea nr.132 din 17.06.2016, în competența inspectorilor de integritate intră: efectuarea controlului averilor și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților și al restricțiilor; efectuarea controlul privind depunerea în termen a declarațiilor de avere și interese personale de către subiecții declarării; constatarea diferențele substanțiale, ținând cont de modificările intervenite în averea subiectului declarării pe durata anului fiscal, în timpul exercitării mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică și în veniturile obținute de acesta în aceeași perioadă; întocmirea actelor de constatare în condițiile legii și alte atribuții legale.

Conform prevederilor art.32 din Legea nr.132 din 17.06.2016, în procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea existentă a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatului sau a funcției publice ori de demnitate publică iar în cazul în care se constată că persoana supusă controlului deține și alte bunuri decât cele înscrise în declarația de avere și interese personale ori se **constată diferențe substanțiale între veniturile declarate și averea deținută**, inspectorul de integritate îi solicită informații și dovezi privind justificarea acestei diferențe și are obligația de a o invita pentru a prezenta un punct de vedere. Invitarea se face prin scrisoare recomandată și cu aviz de primire sau prin orice alt mijloc ce confirmă informarea (telegramă, fax, e-mail etc.) Punctul de vedere urmează a fi prezentat în termen de 15 zile de la recepționarea invitației.

Totodată, conform prevederilor art.33 din Legea nr.132 din 17.06.2016, persoana supusă controlului averii și al intereselor personale are dreptul: a) să ia cunoștință de actele și de materialele dosarului, inclusiv sesizarea depersonalizată; b) să fie asistată de un avocat sau de un reprezentant pe bază de mandat sau procură; c) să prezinte datele și informațiile pe care le consideră necesare; d) să fie informată cu privire la drepturile și obligațiile sale; e) să conteste, în condițiile legii, actele emise de inspectorul de integritate.

Conform art.34 din Legea enunțată, dacă după exprimarea verbală sau în scris a punctului de vedere al persoanei supuse controlului se constată că între averea dobândită în timpul exercitării funcției și veniturile obținute în aceeași perioadă este o diferență substanțială și deținerea averii are caracter nejustificat sau dacă persoana supusă controlului nu se prezintă, în termen de 15 zile de la confirmarea recepționării invitației, să-și prezinte punctul de vedere, inspectorul de integritate întocmește un act de constatare, cauza fiind transmisă în instanța de judecată competentă spre examinare în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate. Dacă recepționarea invitației nu este confirmată mai mult de 30 de zile de la expedierea acesteia, inspectorul de integritate întocmește actul de constatare numai după expirarea a 15 zile de la expedierea unei invitații repetate, indiferent de faptul dacă a fost sau nu confirmată recepționarea invitației repetate, cauza fiind transmisă instanței de judecată competente spre examinare în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate. Confiscarea se poate referi la întreaga valoare a averii deținute de subiectul declarării, la valoarea unei părți din aceasta sau a unui bun/unor bunuri determinate. (2) În cazul în care constată existența unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea unei infracțiuni sau încălcarea legislației fiscale, inspectorul de integritate sesizează organele de urmărire penală sau, după caz, organele fiscale în vederea stabilirii obligațiilor fiscale potrivit legii.

Conform prevederilor art.36 din Legea enunțată, persoana care a fost supusă controlului poate contesta actul de constatare în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ. (2) Dacă actul de constatare nu a fost contestat în termenul prevăzut la alin.(1), actul de constatare rămîne definitiv, iar inspectorul de integritate îl expediază, în termen de 30 de zile, organelor competente în vederea executării actului de constatare și luării altor măsuri legale care se impun.

Astfel urmează de reținut că procedura legală enunțată, prevăzută de Legea nr.132 din 17.06.2016 în raport cu mine nu a fost aplicată, eu fiind reținut, percheziționat, întemnițat în izolatorul CNA, ca mai apoi, a doua zi să mi se ceară explicații referitor la conținutul declarațiilor și averea dobândită.

Corespunzător eu am fost privat de drepturile și procedurile stipulate în normele de drept enunțate, inclusiv de posibilitatea de a prezenta probe în

justificarea averii deținute și de a contesta în instanță un eventual act de constatare întocmit de inspectorul de integritate după procedura legal enunțată.

Astfel, după eliberarea din izolatorul CNA, fiind invitat la ședința CSM din 04.07.2017, am avut posibilitatea să întreb Procurorul General de ce în privința mea nu a fost respectată procedura prevăzută de Legea nr.132 din 17.06.2016, fiind direct intentată cauza penală, iar la răspunsul Procurorului General, precum că: **a fost făcută o solicitare către ANI, care a răspuns că nu este funcțională**, am avut doar un reproș: **dacă Autoritatea Națională de Integritate nu este funcțională, apoi urmează ca eu să fiu trimis direct pe banca acuzaților.**

Înaltă Curte, la sigur că urmează să vă pronunțați asupra neconstituționalității unei asemenea proceduri, or nimeni poate nega că aceasta este extrem de important pentru oricare funcționar din Republica Moldova, care pe lângă faptul că are un șir de obligațiuni legale, urmează să i se respecte și drepturile legale, urmînd a fi protejat și de abuzuri, în acest sens Legea nr.132 din 17.06.2016 instituind un mecanism perfect de control, agreat și de către Comisia de la Veneția care a expertizat proiectul legii enunțate.

Astfel consider că atît prin aplicarea unor prevederi vagi din Codul penal al Republicii Moldova, precum:

- sintagma: valoare care depășește substanțial mijloacele dobîndite, utilizată în redacția art.330/2 din Codul penal al Republicii Moldova,

- prevederile art.352/1 alin.2 din Codul penal al Republicii Moldova în următoarea redacție: includerea intenționată a unor date incomplete sau false, neinclusiunea intenționată a unor date în declarația de avere și interese personale;

- precum și prin aplicarea directă de către Procurorul General a prevederilor art.330/2 și ale art.352/1 alin.2 din Codul penal al Republicii Moldova și atragerea mea la răspundere penală, anticipat efectuării unui control de către inspectorul de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate în conformitate cu procedura prevăzută de Legea nr.132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate;

mi-au fost încălcate drepturile mele prevăzute de art.1 alin.3 din Constituție, care prevede că Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate; la art.22 din Constituție, care prevede că nimeni nu poate fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decît cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos; la art.23 alin.2 din Constituție, care prevede

că statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Or, eu în activitatea mea nu am avut previzibilitatea și certitudinea ca să pot determina fără echivoc comportamentul meu care ar avea un caracter penal și totodată am fost privat de o procedură extrapenală, prevăzută de Legea nr.132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, care prevede controlul întocmirii declarațiilor de avere și interese personale, controlul averii, precum și drepturile și garanțiile mele în această procedură.

În acest sens Curtea în jurisprudența sa a reiterat că: **legea penală are repercusiunile cele mai dure comparativ cu alte legi sancționatoare**, ea incriminează faptele cele mai prejudiciabile, respectiv, **norma penală trebuie să dispună de o claritate desăvârșită pentru toate elementele componenței infracțiunii** în cazul normelor din partea specială a legii penale (*HCC nr.14 din 27 mai 2014, § 83*).

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

Prin prezenta solicit:

- declararea neconstituțională a noțiunii – sintagmei: **valoare care depășește substanțial mijloacele dobândite**, utilizată în redacția art.330/2 din Codul penal al Republicii Moldova,

- declararea neconstituțională a prevederilor art.352/1 alin.2 din Codul penal al Republicii Moldova în următoarea redacție: **inclusiunea intenționată a unor date incomplete sau false, neinclusiunea intenționată a unor date în declarația de avere și interese personale.**

- exercitarea controlului constituționalității **aplicării prevederilor art.330/2 și ale art.352/1 alin.2 din Codul penal al Republicii Moldova și atragerea persoanei la răspundere penală, anticipat efectuării unui control de către inspectorul de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate** în conformitate cu procedura prevăzută de Legea nr.132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

La 25.06.2019 am adresat o cerere dlui Mihail Cotorobai, Avocatul Poporului, menționând că prin hotărîrea Curții Constituționale nr.6 din 16.04.2015 privind controlul constituționalității unor prevederi din Codul penal și Codul de procedură penală (confiscarea extinsă și îmbogățirea ilicită), adoptată la sesizarea Avocatului

parlamentar dl Tudor Lazăr, a fost recunoscut constituțional art.330/2 din Codul penal al Republicii Moldova.

Odată cu adoptarea hotărîrii enunțate, Curtea a întocmit și a expediat Parlamentului Republicii Moldova o **Adresa**, prin care a solicitat Parlamentului înlăturarea deficiențelor componentei de infracțiune **Îmbogățire ilicită**, cuprinsă la art.330/2 Cod penal, prin reglementarea noțiunii de **valoare care depășește substanțial mijloacele dobândite**, Curtea constatînd că legiuitorul în legea penală a reglementat noțiunea de **proporții deosebit de mari, proporții mari, daune considerabile și daune esențiale** (art.126 Cod penal), indicînd mărimea acestora. Altfel, estimarea bunurilor ca fiind de o **valoare care depășește substanțial mijloacele dobândite** de către subiectul infracțiunii, în lipsa unei cuantificări a proporției, **rămîne a fi vagă**.

Cu regret, Parlamentul Republicii Moldova, cu toate că în perioada de după adoptarea de către Curte a hotărîrii și Adresei enunțate, a introdus modificări în art.126 Cod penal, noțiunea de **valoare care depășește substanțial mijloacele dobândite**, nu a fost cuantificată.

Astfel, ținînd cont de atribuțiile Avocatului Poporului, prevăzute la art.16 din **Legea cu privire la Avocatul Poporului**, am solicitat Avocatului Poporului contribuția la perfecționarea cadrului legal prin adresarea către Parlamentul Republicii Moldova a unei solicitări privind examinarea **Adresei Curții Constituționale**, adoptată odată cu hotărîrea Curții Constituționale nr.6 din 16.04.2015 privind controlul constituționalității unor prevederi din Codul penal și Codul de procedură penală, sau, după caz, identificarea altei soluții pentru aplicarea corectă a prevederilor art.330/2 Cod penal.

Prin răspunsul din 05.07.2019, Avocatul Poporului a indicat că a constatat că la momentul actual prevederile art.330/2 Cod penal nu au fost modificate și deficiențele constatate în **Adresa Curții Constituționale**, emisă odată cu hotărîrea Curții Constituționale nr.6 din 16.04.2015 nu au fost înlăturate de către organul legislativ, menționînd că urmare, Avocatul Poporului a înaintat o propunere Parlamentului și Ministerului Justiției în vederea examinării adresei respective.

Urmează de reținut și faptul că prin hotărîrea nr.1-r/2019 din 26.02.2019 Curtea Constituțională a Ucrainei a declarat neconstituțională o normă similară prevederilor art.330/2 Cod penal al Republicii Moldova, care în Codul penal al Ucrainei era prevăzut la art.368/2.

VII – LISTA DOCUMENTELOR

1. Copia extrasului din rechizitoriu;
2. Copia cererii din 25.06.2019 adresat Avocatul Poporului;
3. Copia răspunsului Avocatul Poporului din 05.07.2019.

VIII – DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul: mun.Chișinău

Data: 02.08.2019

Oleg Melniciuc, judecător în Judecătoria Chișinău,
inculpat în cauză penală.

(2) din Codul penal, și anume prin prisma posibilității atragerii persoanei la răspundere penală anticipat efectuării unui control de către inspectorul de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate în conformitate cu procedura prevăzută de Legea nr. 132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Totodată, instanța constată că inculpatul consideră că aceste sintagme contravin art. 1, 22 și 23 din Constituția Republicii Moldova.

În acest context, Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, a relevat următoarele: "82. [j]udecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate. 83. Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82."

Astfel, instanța menționează că, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, articolului 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 4 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale.

Prin urmare, sub aspectul verificării întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, instanța menționează că normele vizate de către inculpat constituie obiect al controlului de constituționalitate.

De asemenea, ridicarea excepției de neconstituționalitatea a fost solicitată de către o parte în proces, iar normele vizate, în maniera solicitată, nu au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate. În acest sens, instanța menționează că, Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, nu a reglementat situația în care se constată că, anterior, norma supusă controlului de constituționalitate a fost recunoscută constituțională, însă s-a emis o Adresă Parlamentului pentru înlăturarea deficiențelor constatate, iar până la data depunerii unei noi sesizări, Adresa nu a fost examinată, deși a expirat termenul legal stabilit Parlamentului. Prin urmare, instanța menționează că nu poate respinge cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate invocând temeiul privind existența unei hotărâri anterioare de recunoaștere a constituționalității normei contestate, urmând ca asupra admisibilității sesizării să se expună Curtea Constituțională.

Din aceste considerente, ținând cont că normele solicitate a fi supuse controlului de constituționalitate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei dedusă judecății, având în vedere că judecătorul nu trebuie să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normei contestate, instanța admite solicitarea inculpatului și ridică excepția de neconstituționalitate a sintagmelor "valoarea care depășește substanțial mijloacele dobândite" din art. 330² din Codul penal și "inclusiunea intenționată a unor date incomplete sau false, neinclusiunea intenționată a unor date în

declarația de avere și interese personale” din art. 352¹ alin. (2) din Codul penal. De asemenea, se ridică excepția de neconstituționalitate și prin prisma exercitării controlului constituționalității aplicării prevederilor art. 330² și art. 352¹ alin. (2) din Codul penal, și anume posibilitatea atragerii persoanei la răspundere penală anticipat efectuării unui control de către inspectorul de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate în conformitate cu procedura prevăzută de Legea nr. 132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

În conformitate cu art. 342 Cod de procedură penală, instanța de judecată,

d i s p u n e :

Se admite cererea inculpatului Melniciuc Oleg Vladimir privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a sintagmelor “valoarea care depășește substanțial mijloacele dobândite” din art. 330² din Codul penal și “inclusiunea intenționată a unor date incomplete sau false, neinclusiunea intenționată a unor date în declarația de avere și interese personale” din art. 352¹ alin. (2) din Codul penal.

Se ridică excepția de neconstituționalitate prin prisma exercitării controlului constituționalității aplicării prevederilor art. 330² și art. 352¹ alin. (2) din Codul penal, și anume posibilitatea atragerii persoanei la răspundere penală anticipat efectuării unui control de către inspectorul de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate în conformitate cu procedura prevăzută de Legea nr. 132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Se remite Curții Constituționale prezenta Încheiere, Cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate și copia Rechizitoriului, pentru examinare conform competenței.

Încheierea nu poate fi atacată separat cu recurs

Președintele ședinței,
Judecător

Sergiu STRATAN